

Informatie over de Leerplichtwet

Onderstaand vindt u algemene informatie over de Leerplichtwet. Wilt u meer informatie over de leerplicht, of denkt u dat de leerplichtambtenaar u bij een specifiek probleem kan helpen, schroom dan niet om contact op te nemen met een van de leerplichtambtenaren van de gemeente:

Doel en inhoud van de Leerplichtwet

Leerplicht hangt heel nauw samen met leerrecht (het recht op onderwijs). Overal ter wereld wordt dit recht als een groot goed beschouwd. Veel landen hechten er zelfs zoveel waarde aan dat ze de jeugd via een wet verplichten om naar school te gaan; Nederland is één van die landen.

In ons land staan de rechten en plichten van ouders (hier wordt ook bedoeld 'voogden' en/of 'feitelijke verzorgers'), leerlingen en schooldirecteuren precies aangegeven in de Leerplichtwet. Deze wet is, kort gezegd, een rechtsmiddel waarmee gewaarborgd wordt dat alle jongeren in Nederland aan het onderwijs kunnen en zullen deelnemen.

Het doel van de Leerplichtwet is dat jongeren zo goed mogelijk worden toegerust met kennis en vaardigheden die zij nodig hebben om een zelfstandige plek in de samenleving te verwerven. Een afgeronde schoolopleiding is daarvoor een eerste vereiste.

De volgende zaken staan in de Leerplichtwet omschreven:

[Het begin van de leerplicht;](#)

[Het einde van de leerplicht;](#)

[Vrijstelling of vervangende leerplicht;](#)

[Bijzonder verlof;](#)

[De taken van de leerplichtambtenaar;](#)

[Verplichtingen van schooldirecteuren, ouders en/of leerlingen.](#)

Het begin van de leerplicht

Bijna alle kinderen beleven hun eerste schooldag op vierjarige leeftijd. Hun moeder of vader laat ze bij de juf van groep één achter. Dit is een spannende en belangrijke dag voor de ouders en het kind. De kleuter is op die leeftijd nog niet leerplichtig, maar het is goed voor zijn ontwikkeling om samen met leeftijdgenootjes al naar school te gaan.

De echte leerplicht begint op de eerste dag van de maand die volgt op de maand dat een kind vijf jaar is geworden. Een kind dat bijvoorbeeld op 10 oktober zijn vijfde verjaardag heeft gevierd, wordt op de eerste schooldag van de maand november leerplichtig.

Soms is een volledige schoolweek te lang voor jonge leerlingen. Daarom biedt de Leerplichtwet een mogelijkheid tot vrijstelling. Ouders van een vijfjarige leerling mogen, in goed overleg met de schooldirecteur, hun kind maximaal vijf uur per week thuishouden. Mocht dit niet genoeg blijken te zijn, dan mag een directeur daar nog vijf extra uren vrijstelling per week bovenop doen.

De mogelijkheid voor vrijstelling is uitsluitend bedoeld om overbelasting van de leerling te voorkomen.

Zodra een kind zes jaar is, geldt de overgangsmogelijkheid niet meer. Zesjarige leerlingen moeten allemaal het volledige onderwijsprogramma volgen.

Het einde van de leerplicht

Niet alleen het begin van de leerplichtige leeftijd is duidelijk omschreven in de Leerplichtwet. De wet beschrijft ook het einde van de leerplicht. Iedere leerling heeft te maken met de zogenoemde volledige leerplicht. Volledige leerplicht is de plicht om op een erkende dagschool ingeschreven te staan en deze school elke schooldag te bezoeken. De volledige leerplicht eindigt op één van de volgende twee momenten:

- aan het eind van het schooljaar waarin een leerling zestien jaar is geworden of
- aan het einde van het twaalfde schooljaar.

Een leerling die op de basisschool een groep overslaat, doorloopt deze school in minder dan acht jaar. Toch telt zijn basisschooltijd voor de berekening van de leerplichtperiode als acht jaar.

Na de volledige leerplicht geldt nog een periode voor de kwalificatieplicht. Het doel van de Leerplichtwet is te zorgen dat elke jongere pas van school gaat wanneer hij/of zij beschikt over een startkwalificatie voor de arbeidsmarkt. Onder een startkwalificatie verstaan we een diploma Havo, VWO of MBO op niveau 2. Jongeren die niet over een startkwalificatie beschikken moeten (eventueel deeltijd) naar school tot zij wel over een startkwalificatie beschikken. De kwalificatieplicht eindigt in het uiterste geval op de 18^e verjaardag van de jongere.

Vrijstelling of vervangende leerplicht

In sommige gevallen kan voor de Leerplichtwet een vrijstelling worden gevraagd of is voor jongeren vanaf veertien jaar een alternatief leertraject mogelijk. Ouders kunnen hiervoor een aanvraag indienen. Aan welke voorwaarden voor een aanvraag moet worden voldaan zal vooraf in een gesprek met de leerplichtambtenaar worden besproken.

Bijzonder verlof

Leerplichtige jongeren zijn verplicht alle les- en/of praktijktijd van het lesprogramma te volgen, tenzij de Leerplichtwet daarvoor een uitzondering maakt.

In de Leerplichtwet staat omschreven wanneer een jongere de school niet kan/hoeft te bezoeken. Dit is het geval bij ziekte, schoolsluiting en de vervulling van plichten die voortvloeien uit godsdienst of levensovertuiging.

Verder kent de Leerplichtwet vrijstelling wegens andere gewichtige omstandigheden en is er in zeer bijzondere omstandigheden extra vakantieverlof mogelijk. In al deze gevallen dient u voorafgaand aan het verlof een schriftelijke aanvraag bij de directeur van de school van uw kind in te dienen. Wanneer de aanvraag een periode van meer dan 10 schooldagen bedraagt, zal de directeur de aanvraag doorsturen naar de leerplichtambtenaar.

De taak van een leerplichtambtenaar

Het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet is opgedragen aan Burgemeester en Wethouders. Zij wijzen voor de uitvoering van dit toezicht een of meerdere leerplichtambtenaren aan. Dit klinkt strenger dan het is. Leerplichtambtenaren zijn er niet alleen om overtreders van de Leerplichtwet vermanend op de vingers te tikken, maar ze vervullen ook een maatschappelijke zorgtaak. Zij hebben daarvoor een goed inlevingsvermogen, waarmee ze zich verplaatsen in de problemen van de schoolgaande jeugd. Heel soms zijn leerplichtambtenaren genoodzaakt de officier van justitie in te schakelen. Maar zij doen dit alleen als uiterste redmiddel. Het grootste gedeelte van de tijd zijn leerplichtambtenaren actief bezig een oplossing te vinden voor problemen die de schoolloopbaan van een leerling in gevaar kunnen brengen.

Hoe weet een leerplichtambtenaar dat een leerling met een probleem zit?

Spijbelgedrag is vaak een duidelijk signaal dat er iets aan de hand is met een jongere. De school meldt dit soort ongeoorloofd schoolverzuim gewoonlijk aan de leerplichtambtenaar, waarna hij/zij gaat uitzoeken of er een ernstige reden achter het verzuim schuilt. Het komt ook vaak voor dat ouders of leerlingen zelf een afspraak met de leerplichtambtenaar maken om een oplossing voor een bepaald probleem te zoeken.

De leerplichtambtenaar werkt nauw samen met allerlei organisaties en instanties die zich bekommeren om het welzijn van de jeugd, zodat hij/zij goed weet wat voor soort oplossingen er mogelijk zijn.

Verplichtingen van schooldirecteuren, ouders en leerlingen

Schooldirecteuren hebben de volgende verplichtingen:

- binnen zeven dagen moeten ze de leerplichtambtenaar van de woongemeente van een leerling in kennis stellen van een in- of afschrijving;
- wanneer een leerling van school wordt verwijderd, moet de schooldirecteur dit direct melden aan de leerplichtambtenaar;
- voordat een leerling wordt uitgeschreven, moet de school nagaan of de leerling ergens anders wordt ingeschreven;
- schooldirecteuren dragen de verantwoording voor het feit dat ongeoorloofd schoolverzuim wordt gemeld aan de leerplichtambtenaar van de gemeente waar de betreffende leerling staat ingeschreven;
- zij moeten de leerplichtambtenaar alle inlichtingen geven die nodig zijn bij de uitvoering van de leerplichttaak en
- schooldirecteuren moeten de leerplichtambtenaar in kennis stellen van een leerling die de school voortijdig verlaat.

Verplichtingen van ouders

- Ouders moeten ervoor zorgen dat hun zoon of dochter op een school of onderwijsinstelling staat ingeschreven;
- zij zien erop toe dat hun kind de school geregeld bezoekt, dat wil zeggen dat er geen les of praktijktijd wordt verzuimd. Vanaf twaalf jaar is de jongere hier zelf medeverantwoordelijk voor;
- ouders moeten de school in kennis stellen van ziekte van hun kind en
- ouders moeten bij andere redenen van afwezigheid van hun kind toestemming van de schooldirecteur hebben.

Verplichtingen van leerlingen die twaalf jaar of ouder zijn

- Zij moeten de school geregeld bezoeken en kunnen persoonlijk aangesproken worden op ongeoorloofd schoolverzuim en
- jongeren die zelfstandig wonen moeten zelf de school op de hoogte brengen van ziekte of andere gewichtige omstandigheden die hen verhinderen de school te bezoeken.

Als niet aan de bovenstaande verplichtingen is voldaan, dan is er sprake van vermoedelijk ongeoorloofd schoolverzuim. Dit kan een proces-verbaal tot gevolg hebben.